

Venezuela: Hoe een land zowel rijk als arm kan zijn.

Het is 3 januari 2026 en groot wereldnieuws breekt uit. De Amerikaanse president Donald Trump laat weten dat de Venezolaanse president Nicolás Maduro is gevangengenomen tijdens een Amerikaanse militaire operatie. Volgens Trump was de actie het gevolg van een langdurig conflict met Maduro, waarbij hij de Venezolaanse leider beschuldigt van betrokkenheid bij internationale drugshandel.

Toch geloven veel analisten dat er meer achter de operatie zit. Venezuela beschikt namelijk over de grootste bewezen oliereserves ter wereld, en olie vormt al decennialang de belangrijkste bron van inkomsten voor het land.

Dat roept een belangrijke vraag op: als Venezuela zoveel olie heeft, waarom leeft een groot deel van de bevolking dan in armoede?

De economische situatie in het land is namelijk dramatisch. In de afgelopen jaren heeft Venezuela te maken gehad met een enorme economische crisis. De economie is sterk afhankelijk van olie-inkomsten, die meer dan 90% van de export uitmaken. Toen de olieprijs rond 2014 sterk daalden, kreeg de economie een zware klap.

Om het begrotingstekort op te vangen begon de regering steeds meer geld te drukken. Daardoor verloor de Venezolaanse munt, de bolívar, snel zijn waarde. Het gevolg was hyperinflatie, waarbij prijzen extreem snel stijgen. In sommige periodes moesten Venezolanen miljoenen bolívar betalen voor dagelijkse producten zoals voedsel.

In de praktijk betekende dit dat geld soms minder waard werd dan de producten die ermee gekocht moesten worden. Het werd zelfs zo extreem dat alledaagse goederen zoals toiletpapier duurder konden zijn dan het geld waarmee je ze betaalde.

In dit artikel gaan we dieper in op hoe een van de rijkste olielanden ter wereld kon veranderen in een land waar miljoenen mensen moeite hebben om aan voedsel, medicijnen en basisvoorzieningen te komen.

Venezuela vlag. Bron: wikipedia.org

Land verwoest door laksheid

Venezuela ligt in Zuid-Amerika, tussen Guyana en Colombia, en pal onder Aruba in het noorden van het continent. Net als veel andere Zuid-Amerikaanse landen staat het bekend om zijn indrukwekkende natuur, gebergten en mooie stranden. Kortom: een prachtig land om op vakantie te gaan. Toch ontvluchten miljoenen Venezolanen hun land en trekken ze richting Colombia en andere buurlanden. Maar waarom eigenlijk?

Op papier is Venezuela namelijk een van de rijkste landen ter wereld. Het land beschikt over enorme hoeveelheden grondstoffen zoals olie en goud, twee belangrijke bronnen die normaal gesproken voor welvaart en economische groei kunnen zorgen. Maar net als in het verhaal van Icarus, vloog Venezuela uiteindelijk te dicht bij de zon.

Het land verdiende jarenlang enorme bedragen aan olie, maar investeerde dat geld nauwelijks in duurzame economische ontwikkeling. Er ging relatief weinig geld naar zaken zoals zorg, infrastructuur en economische diversificatie. In plaats daarvan gaf de overheid grote bedragen uit aan sociale programma's, subsidies en steun aan andere landen.

De economie van Venezuela stond daardoor op een sterke, maar zeer smalle basis: bijna alles draaide om olie. Meer dan 80 tot 90 procent van de exportinkomsten van het land kwam uit de olie-industrie.

Omdat er weinig werd geïnvesteerd in andere sectoren van de economie, was het eigenlijk een kwestie van tijd voordat het mis zou gaan.

En dat moment kwam uiteindelijk ook. Toen de olieprijs op de wereldmarkt begonnen te schommelen en politieke spanningen

toenamen, kwam de economie onder enorme druk te staan. Onder president Hugo Chávez nam de staat steeds meer controle over de olie-industrie en werden buitenlandse bedrijven gedwongen hun belangen af te staan aan de Venezolaanse staat (Ley Organica de Hidrocarburos)(Hydrocarbons Law) . Sommige internationale oliebedrijven trokken zich hierdoor terug uit het land.

Het gevolg was dat investeringen, kennis en technologie uit het buitenland verdwenen. Hierdoor werd het steeds moeilijker om de olieproductie op peil te houden.

Om de economie draaiende te houden begon de overheid steeds meer geld te drukken. Dat leidde uiteindelijk tot hyperinflatie, waarbij geld razendsnel zijn waarde verloor. Voor veel Venezolanen betekende dit dat basisproducten zoals voedsel, medicijnen en zelfs toiletpapier onbetaalbaar werden.

De waarde van een wc rol in Bolivar, hyperinflatie in werking. Bron: rtlnieuws.nl

Slechte opvolger

Net voordat de grote economische crisis echt losbarstte, overleed Chávez. Zijn opvolger werd Nicolás Maduro. Maduro kreeg een enorme uitdaging voorgeschoteld: een land in economische puinhoop, een ontevreden bevolking en een van de grootste economische crises van deze eeuw.

Zoals je op veel afbeeldingen uit die periode kunt zien, was de bolívar, de Venezolaanse munteenheid, vrijwel niets meer waard. Door de extreme hyperinflatie verloor het geld in razendsnel tempo zijn waarde. In sommige jaren liep de inflatie zelfs op tot honderdduizenden procenten.

In de praktijk betekende dit dat Venezolanen enorme stapels geld nodig hadden om simpele boodschappen te doen. Soms waren miljoenen bolívars nodig om een basisproduct te kopen.

Het werd zelfs zo absurd dat mensen het geld op andere manieren gingen gebruiken. Zo zijn er verhalen en beelden bekend van Venezolanen die bankbiljetten gebruikten om mee te knutselen, of zelfs als vervanging voor wc-papier. Dat kwam simpelweg doordat het papiergeld soms minder waard was dan de producten die je normaal met geld zou kopen.

De hyperinflatie zorgde ervoor dat spaargeld verdween, salarissen vrijwel waardeloos werden en miljoenen mensen het land verlieten op zoek naar een beter bestaan.

Nicolas Maduro voor de nationale vlag. Bron: Brittanica.com

Maar wat was precies de rol van Nicolás Maduro in deze crisis?

Hoewel een groot deel van de economische problemen al begon onder zijn voorganger Hugo Chávez, heeft Maduro de crisis volgens veel economen en politieke analisten verder verergerd. In plaats van grote economische hervormingen door te voeren, bleef hij vasthouden aan het economische model van Chávez, met sterke staatscontrole, prijscontroles en een beperkte rol voor buitenlandse bedrijven.

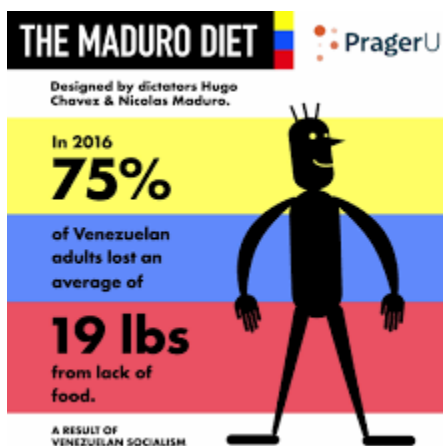
Daarnaast kreeg Maduro internationaal veel kritiek op zijn manier van regeren. Zo werd hij er herhaaldelijk van beschuldigd steeds meer macht naar zich toe te trekken. In 2016 kreeg hij bijvoorbeeld toestemming van het Venezolaanse Hooggerechtshof om de begroting door te voeren zonder goedkeuring van het parlement, dat toen in handen van de oppositie was.

Ook werd het parlement later feitelijk buitenspel gezet door een nieuwe grondwetgevende vergadering die grote politieke bevoegdheden kreeg. Critici zagen dit als een stap richting een autoritair systeem.

Ondertussen verslechterde de situatie voor de bevolking drastisch. Door hyperinflatie, voedseltekorten en het instorten van de economie kwamen miljoenen Venezolanen in armoede terecht, het grote voedseltekort in Venezuela werd naar Maduro vernoemd (Maduro dieet). Veel mensen verlieten het land op zoek naar een beter leven in buurlanden zoals Colombia en Brazilië.

Maduro zelf bleef echter volhouden dat de crisis niet alleen door zijn beleid werd veroorzaakt. Volgens hem waren dalende olieprijsen, internationale sancties en een zogenaamde “economische oorlog” van buitenlandse machten belangrijke factoren achter de problemen in Venezuela.

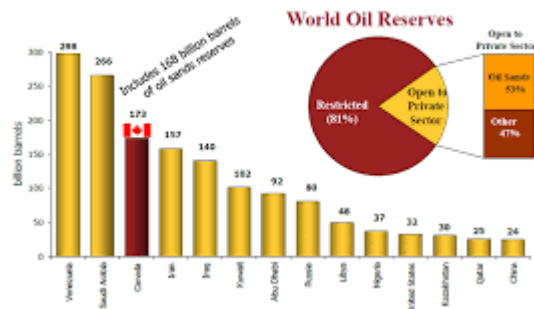

Resultaat Maduro dieet. Bron: Facebook.com

Waarom Venezuela?

Global Crude Oil Reserves by Country

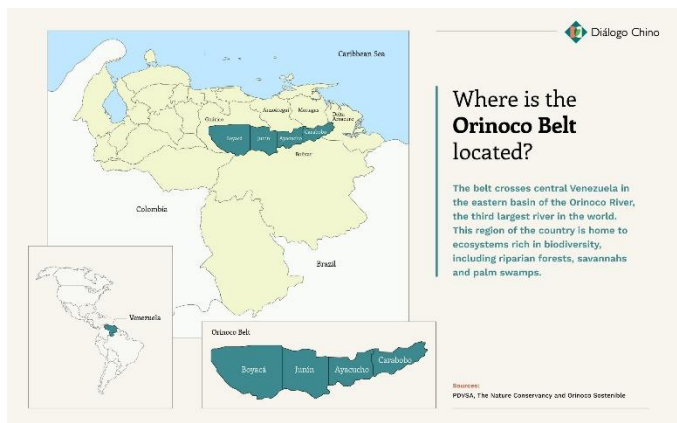
Olie reserves. Bron: reasarchgate.net

Zoals we hier zien heeft Venezuela de grootste oliereserves ter wereld, zelfs meer dan Saoedi-Arabië, een land waar olie bijna een essentieel onderdeel van de economie is. Venezuela beschikt over ongeveer 300 miljard vaten olie, wat het land officieel de grootste olievoorraad ter wereld geeft.

De reden dat juist Venezuela van alle landen in Zuid-Amerika zoveel olie en goud heeft, heeft vooral te maken met de geologische ligging van het land. Onder Venezolaanse grond komen meerdere aardplaten en oude gesteentelagen samen, dit noemen we ook wel sedimentaire bekkens, zoals het Maracaibo-bekken en de Orinoco-oliegordel. In deze gebieden hebben zich miljoenen jaren lang lagen van zand, modder en organisch materiaal opgehoopt. Onder hoge druk en temperatuur veranderden deze resten van planten en micro-organismen uiteindelijk in olie.

Door deze unieke geologische omstandigheden heeft Venezuela enorme hoeveelheden olie kunnen opslaan in de aardlagen. Hoewel veel landen in Zuid-Amerika goud en andere grondstoffen hebben, heeft geen enkel ander land op het continent zulke grote olievoorraden als Venezuela. Het grootste deel van deze olie ligt in de Orinoco-oliegordel, een gebied waar een groot percentage van de Venezolaanse oliereserves zich bevindt.

Orinoco belt in Venezuela, de grootste

concentratie van zware ruwe olie in de gehele wereld. Bron: dialogue.earth

Conclusie

We begonnen dit artikel met de ontvoering van Maduro, een leider die ook slecht is omgegaan met de geologische rijkdom van zijn land. In geen enkel ander land is het verschil tussen theoretische rijkdom en de werkelijkheid zo groot als in Venezuela. Het land beschikt over enorme olievoorraden — ongeveer 300 miljard vaten, de grootste reserves ter wereld — waarvan het grootste deel zich bevindt in de Orinoco-oliegordel.

De hoeveelheid olie en de geologische omstandigheden maken Venezuela tot een uniek land. Toch is het land door jarenlang slecht bestuur, economische fouten en corruptie in een diepe crisis beland. Venezuela had een soort utopie in Zuid-Amerika kunnen worden en misschien zelfs een van de meest welvarende landen ter wereld. In plaats daarvan is het tegenwoordig een van de armste landen van het continent. Hyperinflatie, voedseltekorten en massale emigratie hebben het land zwaar getroffen. Veel Venezolanen zijn naar buurlanden zoals Colombia gevlucht op zoek naar een beter leven.

De ontvoering van Maduro wordt door veel mensen gezien als een grijs gebied. Moet je een leider van een land ontvoeren? Nee. Maar wat als die leider zijn land slecht bestuurt en anderen denken dat zij het beter kunnen? Ook dan blijft het een schending van internationaal recht. Toch zijn er Venezolanen die opgelucht reageerden op de gebeurtenis van 3 januari 2026.

Of Donald Trump Maduro werkelijk heeft laten ontvoeren vanwege de Venezolaanse olievoorraden is nog onduidelijk, maar het wordt door sommigen wel als aannemelijk gezien. Wat wel duidelijk is, is dat Venezuela op een kruispunt staat. Het land heeft een nieuwe leider nodig die de economie kan herstellen en de samenleving kan opbouwen. Want ondanks alle problemen blijft één ding waar: Venezuela heeft enorme natuurlijke rijkdom en potentieel, en een land met zoveel mogelijkheden zou eigenlijk nooit zo arm moeten zijn.

Ben je nieuwsgierig geworden na dit artikel of wil je meer van dit soort unieke verhalen lezen? Neem dan een kijkje bij mijn andere artikelen op de site www.achterdewereldkaart.com

